

This question paper contains 4 printed pages]

AH—242—2019

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2019

(CBCS Pattern)

POLITICAL SCIENCE

Paper VI

(International Relation)

(MCQ & Theory)

(Saturday, 30-3-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. :—** (i) All questions are compulsory.
(ii) All questions carry equal marks.
(iii) Wrong answers will carry negative marks (only for MCQs).
(i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

1. Multiple Choice Questions :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(i) In which university International Relations is introduced ?

(a) Wales University (b) California University

(c) Cambridge University (d) None of these

आंतरराष्ट्रीय संबंधाची अभ्याची ओळख कोणत्या विद्यापीठात झाली ?

(a) वेल्स विद्यापीठ (b) कॅलिफोर्निया विद्यापीठ

(c) कॅम्ब्रिज विद्यापीठ (d) यापैकी नाही

P.T.O.

- (ii) Which is the unstable element of National Power ?
- (a) Natural Resources (b) Geography
(c) Climate and Topography (d) Leadership
- राष्ट्रीय सत्तेचा अस्थिर घटक कोणता ?
- (a) नैसर्गीक साधनसंपत्ती (b) भूगोल
(c) हवामान आणि स्थलाकृती (d) नेतृत्व
- (iii) Which is the old approach to the study of International Relations ?
- (a) Game Theory (b) Realist Approach
(c) Idealist Approach (d) Decision-making Approach
- आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या अभ्यासाचा जूना दृष्टिकोन कोणता ?
- (a) खेळ सिद्धांत (b) वास्तववादी दृष्टिकोन
(c) आदर्शवादी दृष्टिकोन (d) निर्णयग्राही दृष्टिकोन
- (iv) Which is *not* type of Balance of Power ?
- (a) Multiple Balance of Power
(b) Simple Balance of Power
(c) Buffer State
(d) Geographical Balance of Power
- कोणता घटक सत्ता समतोलाचा प्रकार नाही ?
- (a) बहुविध सत्ता समतोल (b) साधारण सत्ता समतोल
(c) प्रहार प्रतिबंधक राज्य (d) भौगोलिक सत्ता समतोल
- (v) The 'National Power' is limited by
- (a) International morality (b) World public opinion
(c) International Law (d) All of these
- राष्ट्रीय सत्तेवरील मर्यादा
- (a) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता (b) जागतिक लोकमत
(c) आंतरराष्ट्रीय कायदा (d) यापैकी सर्व

(vi) Which of the following factors is studied in 'Nature of International Relations' ?

- (a) It is as an Art and Philosophy
 (b) An Independent discipline of study
 (c) Inter-disciplinary nature of International Relations
 (d) All of the above

आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या स्वरूपासंबंधी खालीलपैकी कोणता घटक समाविष्ट होतो ?

- (a) हे एक कला आणि तत्वज्ञान आहे (b) हे एक स्वतंत्र आभ्यास विषय आहे
 (c) हे एक आंतरशास्त्रीय स्वरूप आहे (d) यापैकी सर्व

(vii) Realist theory as associated with the name of :

- (a) Hans J. Morgenthau (b) David Eastan
 (c) Richard Snyder (d) Morten Kaplan

वास्तुवादी सिद्धांत या नावाशी संबंधित आहे.

- (a) हॅन्स जे. मॉर्गेन्थाँ (b) डेव्हिड इस्टन
 (c) रिचर्ड स्नाईडर (d) मार्टन कापलान

(viii) Which one of the following factors of 'National Power' has been *wrongly* listed ?

- (a) Ideology (b) Diplomacy
 (c) Leadership (d) None of these

खालीलपैकी कोणता घटक राष्ट्रसत्तेचा घटक नाही ?

- (a) विचारप्रणाली (b) राजनय
 (c) नेतृत्व (d) यापैकी नाही

(ix) When did cold war end ?

- (a) 1950 (b) 1952
 (c) 1990 (d) 2011

शितयुद्धाचा शेवट केंव्हा झाला ?

- (a) 1950 (b) 1952
 (c) 1990 (d) 2011

(x) Which Balance of Power is important at the present era ?

- (a) Geographical Balance of Power
- (b) Balance of Terror
- (c) Simple Balance of Power
- (d) Rigid Balance of Power

सध्याच्या काळात कोणत्या सत्तासंतुलनाला अधिक महत्व दिले जाते ?

- (a) भौगोलिक सत्तासंतुलन
- (b) दहशतीचे संतुलन
- (c) साधारण सत्तासंतुलन
- (d) परिद्रष्ट सत्तासंतुलन

Theory

2. Define the international relation and explain its nature. 10
आंतरराष्ट्रीय संबंधाचा अर्थ सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the elements of national power.

राष्ट्रीय सत्तेचे घटक स्पष्ट करा.

3. Write the six principles of Hans J. Morgenthau's realistic approach. 10
हॅन्स जे. मॉर्गेन्थॉच्या वास्तववादी दृष्टिकोनाची सहा मुलतत्वे लिहा.

Or

(किंवा)

State the way or technique of Balance of Power.

सत्ता संतुलनाचे मार्ग किंवा तंत्र सांगा.

4. Write short notes on (any two) : 10

- (i) Idealistic Approach
- (ii) Importance of International Relations
- (iii) Limitations of National Power
- (iv) Write the characteristics of Balance of Power.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) आदर्शवादी दृष्टिकोन
- (ii) आंतरराष्ट्रीय संबंधाचे महत्व
- (iii) राष्ट्र सत्तेच्या मर्यादा
- (iv) सत्ता संतुलनाची वैशिष्ट्ये लिहा.